

Om kärlekens helighet

Det är bara drygt sextio år sedan homosexualitet upphörde att vara en straffbar böjelse och inte ens trettio år sedan denna sexuella läggning ströks ur den diagnostiska sjukdomsklassifikationen. Homosexualitet, omgärdad av så mycket fördömsfullhet, ses idag som en fråga om sexuell orientering som långsamt blir alltmer accepterad i vårt mångkulturella samhälle.

Människor har i alla tider intresserat sig för de sexuella hemligheterna, för olika sexuella praktiker och sökt orientera sig själva som sexuella varelser genom fantiserande och hemliga jämförelser. Den sexuella nyfikenheten tycks aldrig stillas, hur mycket upplysning som än meddelas, hur mycket porrfilm och erotisk litteratur som än blir tillgänglig. Allt sådant tycks hamna bredvid målet, eftersom nyfikenheten, fantasierna om konststillhörighet ytterst mynnar ut i frågan ”duger jag som jag är?”, en fråga som ingen upplysningslitteratur kan besvara. Den sexuella nyfikenheten och denna hemligheternas utforskning handlar i grunden mera om undran över kärlekens väsen än om sexuella praktiker och sexuell upplysning. Frågan berör kärlekens mysterium som lyser upp den som möter kärleken som en helighet som kommer att kasta ett helt nytt oväntat ljus på den ackompanjerande sexualiteten.

De sexuella varianternas utprovning i promiskuösa eller ”knulldompis”-sammanslagningar hör mestadels till ungdomens allmänna sökande efter identitet. De som finner någon att älska, finner plötsligt att experimenterandet är över, de över-svämmas av kärlekens helighet och alla perspektiv förändras. Kanske det handlar om upptäckten av den egna sexuella identiteten, kanske framförallt om en helighet i relationen till en annan människa, en öppning av tillit i den intimaste av relationer, under en period ett uppgående i en ömsesidig exklusivitet som är förälskelsens igenkännande. Många talar om att det känns som att ”komma hem”, att äntligen finna en vila hos en annan människa. Frågan ”duger jag som jag är?” verkar ha upphört att vara relevant.

Att i en relation finna evidens i sig själv genom en annan är kärlekens helighet. Heligheten blir viktigare än könet på den som älskar. Upptäckten kan verifiera en tidigare kanske

En förkortad version av texten publicerades i *Svenska Dagbladet* den 12 april 2007.

fruktad homosexuell läggning och vinna den egna acceptansen för den. Känslan av helighet uppstår förstås också i vanlig förälskelse mellan man och kvinna. För yttervärlden kan den te sig trivial, kanske, men för kontrahenterna är känslan unik och helig. Kärleken blir en livslösning med den lättade formeln ”detta har jag alltid vetat” eller ”det var ju detta jag ville utan att veta om det”.

Livet erbjuder många problem och skiljevägar. Livslösningarna som anvisar vägar att gå kan man kalla de avgörande valen. Jag tycker beteckningen *livslösning* kan vara en god beskrivning av att finna sin sexuella orientering genom att våga bejaka kärleken till en annan människa. Kanske kan upptäckten av denna unika livslösning antyda något slags medfött ursprung. För en del är detta tänkande viktigt, för andra måhända inte intressant. Den existentiella upptäckten av en helighetsaspekt i en livslösning måste för individen vara det grundväsentliga.

Homosexualitet kan vara uttrycket för en livslösning bland andra och inte mer ”patologisk” eller ”naturlig” än andra livslösningar som yrkesval, vetenskaplig hängivenhet eller konstnärlig passion. Vi har alla olika sätt att finna vägar där vi kan utforma våra förutsättningar i vår levnad. Viktiga relationer spelar avgörande roll – föräldrar, mentorer, förebilder och inte minst just kärleksrelationens helighet.

När människor älskar varandra och vill fortsätta att leva i kärlek, uppstår trohet och monogam förtrolighet utan ansträngning. Inga löften behövs, men heligheten i upplevelsen kan kännas så stark att den behöver befästas bortom fattbarheten i vanligt mänskligt tänkande. Ett vanligt sätt att befästa äktheten i kärleksrelationen är ett ceremoniellt, borgerligt eller kyrkligt, det beror på. Människans behov av att uttrycka helighetens upplevelse finns i uppfinningen av religioner, som kan kodifiera det heliga. Heligheten i människors förbund kallas äktenskap och beseglas i en ceremoni där man ger sig åt varandra, gifter sig. I detta finns tanken om familjebildning och ett uppväxande släktes behov av omsorg inom ett samhälles minsta cell. Också i denna tanke finns, om man så vill, en helighet. Jag finner det självklart att religiösa och andra ceremonielets utformare ska respektera denna upphöjelse av människors önskan att bilda par och familj, vare sig paret är olikkönat eller ej. Det bör vara känslan av helighet i kärleksförbundet som är avgörande.

När ett kärleksförbund utgör en livslösning för ett par människor, kommer de till ro i en varaktig relation och så småningom uppstår ett slags känslomässig överskottsenergi, en önskan att dela med sig av sitt liv och kanske också av kän-

lan av helighet. Familjebildning och barn är en naturlig form för utlopp av den här energin. Konstnärligt eller vetenskapligt skapande kan vara ett annat utlopp. Samma förlopp kan också mynna ut i odling, hobbies, idrottsintresse eller arbete inom politik eller ideella organisationer. De som kallas eldsjälur är bärare av sådan energi. Andra grupper med samma kategorier av livslösningar upplever att det viktigaste är att berika livet genom att föda, ta hand om och fostra barn i en familj. Samhället kan i sin mångfald respektera och stimulera den ena eller andra inställningen och alla möjliga livslösningar, så länge det inte skadar andra människor.

Homosexuella par som vill bli föräldrar ska inte behöva hindras av den barriär som utgörs av biologin. Barn kan skaffas på varjehanda vis. Föräldraskapet är ett viktigare uttryck för den samhälleliga grunden med familjen som samhällets urcell än den biologiska samhörigheten. Den må vara den vanligaste och bekvämaste lösningen på familjebildningen, ibland så enkel att glorian åker på sned och familjer bildas utan att heligheten hinner med eller alls får plats.

Ingen skulle ifrågasätta att vetenskapsmän eller konstnärer av en viss inriktning och besatta av ett stort engagemang skulle få adoptera barn. Vi skulle snarare vid utredningen peka på deras hängivna ambitioner eller speciella talanger som kvaliteter för föräldraskapet. Men vi har ingen aning om hur de skulle utforma sitt föräldraskap. När det gäller livslösningen homosexualitet tycks dock helt andra regler gälla. Vi accepterar att barn föds till vilka biologiska föräldrar som helst; barnens rätt i sammanhanget tas upp till diskussion bara när föräldraskapet inte fungerar, barnen misshandlas eller utsätts för övergrepp. Ingen prövar på förhand heterosexuella föräldrars lämplighet eller olämplighet att avla och föda barn. Barns föds därför till föräldrar i ett otal olika konstellationer, också där föräldrarnas livslösningar egentligen inte medger utrymme för barn. De barnen kommer alltid i kläm, men sådant är nu en gång livet.

De homosexuella är ju egentligen inte alls någon grupp utan vanliga människor bland andra med behov och lidelser och deras olika sätt att leva sina liv kan ge utrymme för barn eller så gör de inte det. De kan som andra människor vara ensamstående eller sammanboende och vill de befästa ett förbund ska de som andra kunna ingå äktenskap med eller utan helighetens kyrkliga välsignelse. Människor som har utrymme för barn och längtar efter att barn men inte får några är rimligen de som strävar efter att adoptera eller skaffa barn med hjälp av till exempel insemination. Deras föräldraskap kvalificeras redan utifrån deras längtan efter barn och deras önskan

att bidra till barns uppväxande till så fria och ansvarsställande människor som möjligt.

En invändning kan vara att det enkönade föräldraskapet inte ger barnet möjlighet att orientera sig till det andra könet i sin inre värld. Barnet i homosexuellas inre föreställningar torde dock inte se annorlunda ut än barnet i heterosexuella föräldrars inre. De flesta människor har förhoppningsvis i sin inre värld en respektfull inställning till både män och kvinnor och en nyanserad inställning till det manliga och det kvinnliga, och det är giltigt oavsett sexuell livslösning.

En pappa kan förmedla sin kvinno- och sin kvinnosyn till sin dotter liksom en mamma kan förmedla sin manssyn och bilden av mannen till sin son och tvärtom. Det som förmedlas kommer att präglade barnens inställning på gott och ont. Det gäller på liknande sätt för homosexuella och för heterosexuella, för ensamstående eller samboende vuxna. Jag tänker att risken att den förtryckande "machopappan" kan förmedla en kvinnoföraktande syn till sin son är lika stor som att den manshatande besvikna kvinnan kan förmedla en mansföraktande attityd till sin dotter vare sig de är homosexuella eller heterosexuella till sin läggning.

Blivande adoptivföräldrar utreds noggrant rörande sin lämplighet och omständigheter inför att ta emot ett barn. Det gäller olikkönade eller likkönade äktenskap liksom för ensamstående som vill adoptera barn. Utredningen är ibland så omfattande och ingående att den av många som längtar efter barn upplevs som förnedrande.

De homosexuella par som söker adoption utreds med liknande noggrannhet. Eller kommer den att bli mer grannlägga? Med hänsyn till långsamheten i fördomarnas upplösning blir den ofta det. Attityders förändring tar ibland flera generationer. Kärlekens helighet kan till och med skymmas av fördomarnas seghet. Outtalade ifrågasättanden kan då kännas så mycket mer förnedrande.

Alla som längtar efter barn och vill välkomna att ett barn får växa upp i deras hem borde ges chansen att förverkliga sin önskan, och alla barn som söker ett gott hem bör ges chansen att få ett sådant och helst också få del av kärlekens helighet.

Om det är en god chans eller inte har med andra omständigheter att göra än föräldrarnas sexuella livslösning. Det är ändå alltid ett lotteri för ett barn till vilken värld det kommer att födas.

